

Biblioteksplan för Ale kommun 2026-2029

Beslutad av:	Kommunstyrelsen
Beslutsdatum:	2025-12-02
Beslutsparagraf:	§ 260
Dokumentansvarig:	Bibliotekschef
Dokumentet gäller för:	Ale kommun
Diarienummer:	2025/648
Giltighetstid:	2026-01-01 – 2029-12-31

Innehåll

Biblioteksplan för Ale kommun 2026-2029.....	0
1 Inledning och bakgrund	2
1.1 Syfte och uppföljning.....	2
1.2 Styrdokument.....	2
1.3 Biblioteksorganisationen i Ale kommun.....	3
2 Målområden för biblioteken i Ale	3
2.1 Läsförämjande.....	3
2.2 Demokrati.....	4
2.3 Tillgänglighet	4

I Inledning och bakgrund

I.1 Syfte och uppföljning

I Bibliotekslagen (SFS 2013:801) ställs krav på att alla kommuner och regioner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Planen ska vara ett redskap för personal och beslutsfattare i utvecklingen av verksamheten och synliggöra utbudet och servicen för medborgarna och gynna deras möjlighet att påverka och ställa krav.

Med biblioteksplanen som grund framtas årligen en verksamhetsplan där bibliotekens verksamhet planeras, samt där mål och mått för kommande år sätts upp. Uppföljningen av verksamhetsplanen sker årligen i årsredovisningen.

Bibliotekslagen ger möjlighet att antingen inkludera en skolbiblioteksplan i biblioteksplanen, eller att låta skolverksamheten själva skapa en skolbiblioteksplan. I Ale delas biblioteksplanerna upp i en plan som gäller folkbiblioteksverksamheten och en plan som gäller skolbiblioteksverksamheten. Föreliggande plan gäller folkbiblioteksverksamheten.

I.2 Styrdokument

Flera styrdokument är vägledande för biblioteken. Bibliotekslagen (SFS 2013:801) är grunden. I bibliotekslagens ändamålsparagraf står att biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur. Folkbiblioteken ska även verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla och vara anpassad efter användarnas behov.

Enligt bibliotekslagen skall folkbiblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning. Särskild uppmärksamhet skall också ägnas åt personer med funktionsnedsättning, nationella minoritetsgrupper och personer med annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur anpassad efter deras behov.

Övriga styrdokument som beaktas är:

- Agenda 2030
- FN:s konvention om barnets rättigheter
- Unescos folkbiblioteksmanifest

-
- Västra Götalands kulturstrategi och kulturplan

- Regional biblioteksplan

I.3 Biblioteksorganisationen i Ale kommun

I Ale kommun är folkbiblioteksverksamheten organiserad inom kommunledningsförvaltningen. Folkbiblioteksverksamheten styrs av Kommunstyrelsens kultur- och fritidsutskott.

Folkbiblioteksverksamhet bedrivs på fyra bibliotek; huvudbiblioteket i Nödinge och närbiblioteken i Skepplanda, Älvängen och Surte. Närbiblioteken är "meröppna" vilket betyder att de är tillgängliga stora delar av dagen även när de inte är bemannade. Samtliga bibliotek bemannas av bibliotekarier.

Biblioteken i Ale ingår i Bibliotek i Väst som är en sammanslutning av sju kommuners folkbibliotek i regionen. Biblioteken delar mediekatalog, vilken är tillgänglig dygnet alla timmar, via den gemensamma hemsidan www.biv.se. Via katalogen kan låntagare söka media, göra omlån samt reservera media. Böcker kan även lånas digitalt. Det finns både ljudböcker att lyssna på och e-böcker som läses på skärm. Det är också möjligt att via samma mediekatalog låna strömmande film. På www.biv.se finns även tillgång till olika databaser samt tidningar och tidskrifter. Biblioteken i Ale finns på sociala medier; Facebook och Instagram.

2 Målområden för biblioteken i Ale

2.1 Läsfrämjande

Litteraturförmedling och läsfrämjande aktiviteter är några av bibliotekets mest angelägna uppgifter. Bibliotekets uppdrag är att främja läsandet hos alla målgrupper samt inspirera till hur läsning kan bidra till fantasi och inlevelseförmåga. Att kunna läsa är en demokratisk fråga och en förutsättning för att kunna vara en aktiv samhällsmedborgare. Att tidigt satsa på barnen och deras vuxna kan ses som en social investering. Läsförståelse är nödvändigt för att hantera omvärlden, oavsett hur läsningen sker. Biblioteket ska därför bedriva läsfrämjande verksamhet utifrån det vidgade textbegreppet där alla berättarformer ryms.

Under skolbarnens fritid och lov ska aktiviteter av olika slag erbjudas för att stärka barns läslust.

För vuxna erbjuds författarbesök och andra arrangemang med litterär anknytning.

Under planperioden ska biblioteken i Ale:

- Erbjud ett brett utbud av litteratur, både på svenska och på minoritetsspråken samt sträva efter att erbjuda litteratur på övriga språk som talas i kommunen.
- Erbjud en mångfacetterad programverksamhet.
- Erbjud barn och unga aktiviteter som främjar läslust under deras fritid och skollov.
- Erbjud författarbesök.
- Erbjud samtal om litteratur i olika former, både för barn och vuxna.
- Erbjud litteratur på lättläst svenska.

2.2 Demokrati

I all sin verksamhet har folkbiblioteket ett övergripande demokratiskt uppdrag. Det gör att folkbiblioteket intar en särskilt samhällsviktig funktion. Det är en öppen plats dit alla människor får komma utan motprestation. Folkbiblioteket ska fungera som mötesplats för människor med olika bakgrund och levnadsvillkor för att främja integration och inkludering i samhället. Bibliotekets roll som fri mötesplats är viktig. Kärnan i biblioteksverksamheten är att all verksamhet som bedrivs på biblioteket ska utgå från principen om likabehandling och icke diskriminering.

Under planperioden ska biblioteken i Ale:

- Arbeta aktivt med ett allsidigt och kvalitativt utbud av medier och tjänster för att främja fri åsiktsbildning och ett källkritiskt förhållningssätt.
- Arbeta för ökad kunskap om det digitala samhället samt erbjuda hjälp till besökare för att utjämna digitala klyftor.
- Erbjud lokaler som fria mötesplatser.

2.3 Tillgänglighet

Det finns olika aspekter på tillgänglighet i bibliotekssammanhang, den fysiska, den kognitiva liksom den digitala. Biblioteken ska vara tillgängliga på så sätt att alla grupper i samhället känner sig välkomna. Enligt bibliotekslagen ska biblioteksverksamhet vara tillgänglig för alla och anpassade till användarnas behov.

Biblioteken ska vara öppna och lättillgängliga för alla som bor och vistas i kommunen. Bibliotekens fysiska mötesplatser ska vara inbjudande och anpassade för alla oavsett ålder eller funktionsnedsättning. De som av olika anledningar inte har möjlighet att besöka biblioteken erbjuds särskilda tjänster. Biblioteksverksamhet behöver inte bara bedrivas inom bibliotekets väggar. Genom att finnas där människor vistas kan biblioteket nå nya målgrupper och locka dem att ta del av bibliotekets utbud.

Under planperioden ska biblioteken i Ale:

- Erbjud relevanta digitala tjänster och digitala verktyg.
- Erbjud biblioteksverksamhet även utanför bibliotekets lokaler.
- Erbjud biblioteksverksamhet speciellt anpassad till de prioriterade grupperna.